

ภาษากับการสื่อสาร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์วรรณน เพียรเสมอ

ความหมายของการสื่อสาร

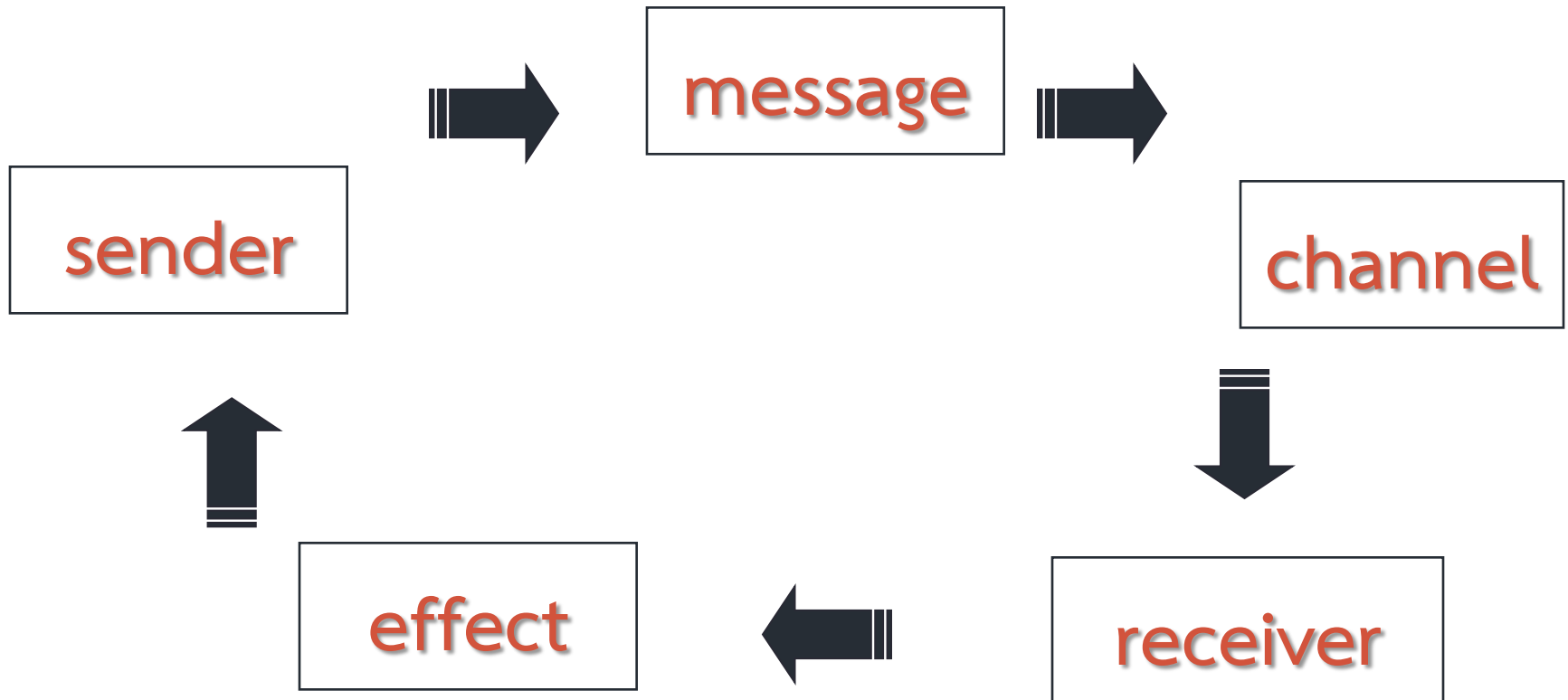
การสื่อสาร หมายถึง กระบวนการถ่ายทอดสารจากผู้ส่งสารผ่านสื่อต่างๆ อย่างมีวัตถุประสงค์ไปยังผู้รับสาร จนทำให้เกิดการรับรู้ร่วมกัน

เป้าหมายของการสื่อสาร

การรับรู้เรื่องราวร่วมกันได้อย่างมีความหมายถูกต้อง
ตรงกันโดยครบถ้วน รวมทั้งเกิดการตอบสนองตรงตามที่
ต้องการ

องค์ประกอบของการสื่อสาร

บทบาทของผู้ส่งสาร (sender)

1. มีเจตนาให้ผู้อื่นรู้ความประสงค์ของตน
2. เข้าใจเนื้อหาที่จะสื่อสาร
3. มีความน่าเชื่อถือ
4. เข้าใจความสามารถและความพร้อมของผู้รับสาร
5. มีกลวิธีในการนำเสนอ

บทบาทของผู้รับสาร (receiver)

1. พยายามรับรู้ข่าวสาร
2. มีปฏิกิริยาตอบสนองรวดเร็ว ถูกต้อง
3. สนใจเรื่องที่กำลังสื่อสาร

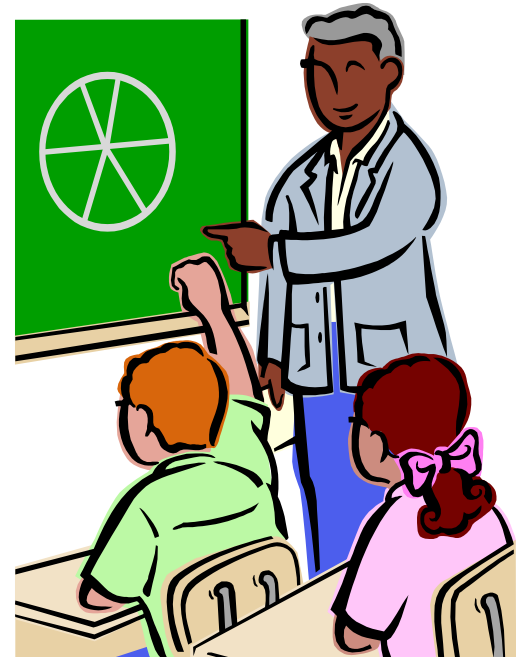
สาร (message)

1. สารแสดงข้อเท็จจริง
2. สารแสดงข้อคิดเห็น
3. สารแสดงอารมณ์และความรู้สึก

สื่อ (media)

1. สื่อธรรมชาติ
2. สื่อมนุษย์
3. สื่อเฉพาะกิจ
4. สื่อสิ่งพิมพ์
5. สื่ออิเล็กทรอนิกส์

ผลของการสื่อสาร (effect)

ปฏิกิริยาตอบกลับ (feedback)

คำถามทบทวน

- ญาญาส่ง sms เพื่อตอบคำถามในรายการโทรทัศน์
- พี่เบิร์ดโพสต์รูปภาพลงอินสตราแกรม
- โตโน่ร้องไห้เมื่อดูการแถลงข่าวทางโทรทัศน์ของแตงโม
- แฟนคลับเดอะสตาร์หัวเราะกับมุกตลกของศิลปินในคอนเสิร์ต
- แฟนเค้กอ่านหนังสือพิมพ์ Bangkok Post ทุกเช้า

หลักในการสื่อสาร

1. ผู้สื่อสารต้องคำนึงถึงบริบทในการสื่อสาร
2. ผู้สื่อสารต้องคำนึงถึงกรอบแห่งการอ้างอิง
3. ผู้ส่งสาร ส่งสารอย่างมีวัตถุประสงค์ ผ่านสื่อ หรือช่องทางที่เหมาะสม
4. คำนึงถึงทักษะในการใช้ภาษา
5. คำนึงถึงปฏิกิริยาตอบกลับ

วัตถุประสงค์ของผู้ส่งสาร

- เพื่อแจ้งให้ทราบ (Inform)
- เพื่อสอนหรือให้การศึกษา (Teach or Educate)
- เพื่อเสนอหรือชักจูงใจ (Propose or Persuade)
- เพื่อสร้างความพอใจหรือให้ความบันเทิง (Please or Entertain)

วัตถุประสงค์ของผู้รับสาร

- เพื่อรับทราบ (Understand)
- เพื่อเรียนรู้ (Learn)
- เพื่อกระทำหรือตัดสินใจ (Dispose or Decide)
- เพื่อหาความพอใจ (Enjoy)

ประเภทของการสื่อสาร

1. จำนวนของผู้ที่ทำการสื่อสาร
2. ภาษาที่ใช้ในการสื่อสาร
3. การเห็นหน้ากันระหว่างผู้ที่ทำการสื่อสาร
4. ความแตกต่างระหว่างผู้ที่ทำการสื่อสาร
5. ลักษณะของเนื้อหาวิชา

จำนวนของผู้ที่ทำการสื่อสาร

1. การสื่อสารภายในบุคคล
2. การสื่อสารระหว่างบุคคล
3. การสื่อสารกลุ่มใหญ่
4. การสื่อสารในองค์การ
5. การสื่อสารมวลชน

ภาษาที่ใช้ในการสื่อสาร

1. การสื่อสารเชิงวัจนะ
2. การสื่อสารเชิงอวัจนะ

การเห็นหน้ากันระหว่างผู้ที่ทำการสื่อสาร

1. การสื่อสารแบบเฉพาะหน้า
2. การสื่อสารแบบมีสิ่งกีดขวาง

ความแตกต่างระหว่างผู้ที่ทำการสื่อสาร

1. การสื่อสารระหว่างเชื้อชาติ
2. การสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม
3. การสื่อสารระหว่างประเทศ

ลักษณะของเนื้อหาวิชา

1. ระบบข่าวสาร
2. การสื่อสารระหว่างบุคคล
3. การสื่อสารมวลชน
4. การสื่อสารองค์กร
5. การสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม
6. การสื่อสารการเมือง
7. การสื่อสารการสอน
8. การสื่อสารสาธารณสุข

อุปสรรคในการสื่อสาร

1. อุปสรรคที่ผู้ส่งสาร
2. อุปสรรคที่สาร
3. อุปสรรคที่ช่องทางหรือสื่อ
4. อุปสรรคที่ผู้รับสาร
5. อุปสรรคที่บริบทในการสื่อสาร

การสื่อสารเชิงอวัจนะ

1. กาลภาษา

4. วัตถุภาษา

2. เทศภาษา

5. กายภาษา

3. อาการภาษา

6. ปริภาษา

ความสัมพันธ์ระหว่างวจนภาษาและอวจนภาษา

1. ใช้วจนภาษาแทนคำพูด
2. ใช้วจนภาษาเสริมความ
3. ใช้วจนภาษาซ้ำความ
4. ใช้วจนภาษาเน้นความ
5. ใช้วจนภาษาขัดแย้งกัน

ข้อควรคำนึงในการใช้ภาษาในการสื่อสาร

1. คำนึงถึงระดับภาษา
2. คำนึงถึงความชัดเจน
3. คำนึงถึงความถูกต้อง
4. คำนึงถึงความเหมาะสม

คำนี้ถึงระดับภาษา

1. ภาษาระดับพิธีการ
2. ภาษาระดับทางการ
3. ภาษาระดับกึ่งทางการ
4. ภาษาระดับสนทนา
5. ภาษาระดับกันเอง

ภาษาระดับพิธีการ

มีลักษณะสมบูรณ์แบบ ใช้ภาษาระดับสูง งดงาม
ไพเราะ ประณีต รูปประโยคมีความซ้อนข้อความขยาย
ค่อนข้างมาก มุ่งแสดงความขลังและความศักดิ์สิทธิ์

ภาษาระดับทางการ

ใช้ในโอกาสเหล่านี้

คำปราศรัย การกล่าวเปิดประชุม

เอกสารทางราชการ เช่น ประกาศ คำสั่ง จดหมาย ระเบียบ

หนังสือ ตำรา แบบเรียน เอกสารอ้างอิง งานวิจัย

รายงานทางวิชาการ การตอบข้อสอบอัตนัย

เรียงความ

ภาษาระดับกึ่งทางการ

ใช้ในโอกาสเหล่านี้

ประกาศ แจ้งความ

บทความในคอลัมน์ต่างๆ

จดหมายส่วนตัว

การเขียนสารคดีท่องเที่ยว

ภาษาระดับสนทนา

ใช้ในโอกาสเหล่านี้

ภาษาในโฆษณา

การสนทนาทั่วไป

บทสนทนาในงานเขียนเรื่องสั้น นวนิยาย

รายงานข่าวสังคมและข่าวบันเทิง

ภาษาระดับตัวเอง

เป็นภาษาที่ใช้สนทนากับผู้ที่สนิทสนม คู่ンเคยกันมากๆ เช่น ในหมู่เพื่อนฝูงหรือคนในครอบครัว มักมีคำตัด คำสแลง ภาษาตลาด หรือคำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศ

คำนึงถึงความชัดเจน

หมายถึง ไม่ทำให้ผู้อ่านคลุมเครือหรือเข้าใจไปได้
หลายทาง อาจเกิดจากการวางส่วนขยายผิดที่ หรือ
ความไม่ชัดเจน

คำนึงถึงความถูกต้อง

1. ความถูกต้องในการออกเสียงคำ
2. ความถูกต้องในการสะกดคำ
3. ความถูกต้องในการใช้คำให้ตรงกับความหมาย

คำนึงถึงความเหมาะสม

1. ใช้ภาษาให้เหมาะกับการสื่อสาร
2. ใช้ภาษาให้เหมาะกับการลักษณะงาน
3. ใช้ภาษาให้เหมาะสมกับสื่อ
4. ใช้ภาษาให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย